

Boek	Grijs
Auteur	Carlie van Tongeren
Genre	Young Adult, fictie
Thema	Familie / vriendschap
Eerste uitgave	18 januari 2023
Pagina's	160
Geschikt voor	Bovenbouw vmbo/havo/vwo
Oorspronkelijke taal	Nederlands

Feitelijke gegevens

- 1e druk, 2023
- 160 pagina's
- Uitgeverij: BlossomBooks
- Auteur: Carlie van Tongeren

Flaptekst

Ze heeft toch geen nee gezegd?

Maar ze heeft toch ook geen ja gezegd?

Na een avond dansen en flirten tijdens het laatste strandfeestje van de zomer, lopen Chaja en Wes samen de duinen in. Beiden houden echter een ander gevoel over aan wat er daar gebeurt. Wes is trots op zijn verovering, hoewel hij wel eens betere seks heeft gehad. Chaja had iets heel anders voor ogen toen ze meeliep en geeft zichzelf er de schuld van dat ze Wes niet heeft gestopt. Wat is de impact van deze avond als ze elkaar weer zien op school?

Grijs is een allesbehalve zwart-wit verhaal over consent.

Eerste zin

'Chaja danste zoals alleen zij dat kan'

Samenvatting

Chaja en Wes vinden elkaar al de hele zomer erg leuk. Als ze elkaar tegenkomen op een strandfeestje, flirten ze tijdens het dansen met elkaar. Chaja houdt erg van dansen en die avond danst ze de sterren van de hemel in haar mooie zomerse, witte jurk. Wes kan zijn ogen niet van haar afhouden op het feest en op een gegeven moment loopt hij naar haar toe en fluistert iets in haar oor. Ze zoenen en daarna

lopen ze samen weg van het feest. Ze lopen de duinen in en daar hebben ze een seksuele ervaring waar ze beiden een ander gevoel aan over houden.

Wes is trots dat hij Chaja heeft veroverd, hoewel hij al wel al vond dat de avond op het strand een beetje vreemd eindigde.

Chaja heeft een heel naar gevoel overgehouden aan de avond in de duinen. Zij heeft een seksuele ervaring met Wes niet als fijn ervaren en zou hebben gewild dat ze hem had laten stoppen. Ze voelt zich ook schuldig, want ze is zelf met hem meegelopen en ze heeft ook geen 'nee' gezegd. De angst kan haar soms zo overspoelen dat ze er misselijk van wordt. Ze had hem willen trappen, slaan, knijpen, bijten en weg moeten rennen, vluchten maar in plaats daarvan kon ze niks doen. Ze leek wel bevroren terwijl ze van binnen in paniek was.

Na de vakantie, tijdens een les maatschappijleer krijgt de klas van Chaja en Wes de opdracht een debat te voeren over seksueel grensoverschrijdend gedrag. De jongen wordt gespeeld door Milo, een vriend van Wes en het meisje door Chaja. Ook Wes heeft een rol van de vriend die de vermeende dader de hand boven het hoofd houdt. Hij zegt dingen als; "Waarom heb je hem niet van je afgeduwd", "Het klinkt niet als dwang als je geen 'nee' hebt gezegd" en "Jullie zijn niet eens verkracht, er is alleen een beetje gevoeld over kleren heen, als dat al waar is. That's it". Bij het horen van deze woorden wordt Chaja misselijk, het raakt haar ontzettend. Wes doet lacherig en krijgt de rest van de klas mee. Chaja stormt het lokaal in paniek uit. Niemand weet van haar geheim. Ook haar beste vriendin Lexie niet. Daar is ze zelf ook verbaasd over want Lexie weet alles van haar.

Maar als haar het haar eenmaal zo hoog zit dat ze niet eens meer tijdens dansen helemaal haarzelf meer durft te zijn kan ze het niet meer bij zich houden. Ze rent de danszaal uit. Justin, haar danspartner waar ze al jaren mee danst, komt achter haar aan. Hij zegt haar dat als er wat is, ze altijd met hem mag praten. Die avond gaat het heel slecht met Chaja en besluit ze toch Justin te appen. Ze spreken de volgende ochtend vroeg af. Chaja vertelt haar hele verhaal. Het lucht op maar is ook een beetje onwennig. Justin helpt haar goed. Hij helpt haar om het uiteindelijk het aan Lexie en zelfs haar moeders te vertellen.

Lexie is heel lief en begripvol en dat lucht Chaja enorm op, Lexie geeft aan dat ze het lastig vindt om er goed op te reageren omdat ze nog nooit zoiets van iemand heeft gehoord. Aan haar moeders en vader geeft ze in een restaurant een briefje waar ze heeft geschreven over de nare ervaring met Wes. Ze reageren verdrietig, boos en heel geschrokken, maar na de eerste emoties kalmeren ze een beetje en luisteren ze begripvol. Ze adviseren Chaja naar een therapeut te gaan die haar helpt om dit trauma te verwerken.

Wes zijn beste vriend is Milo, veel mensen denken dat het Brent is maar dat is niet zo. Hij kent Milo doordat hij zijn wiskundeboek aan hem had geleend. Toen Wes naar het huis van Milo ging om het wiskunde boek terug te vragen stond jeugdzorg daar toevallig net op de stoep. Wes was erg geschrokken en besloot dat er een rustige werkplek voor Milo gemaakt moest worden. Sindsdien maakt Milo zijn huiswerk bij Wes thuis.

Op een dag zitten ze in de kleedkamer na gym Brent zegt tegen Milo 'wat was jouw slechtste Milo?' 'Ohnee die heb je natuurlijk niet, en ook geen goede' Iedereen begint te lachen.

Brent maakt nog wat opmerkingen: 'Willen ze je niet?' 'Je moet gewoon wat meer aandringen', Wes neemt het voor Milo op. Dan vraagt Brent naar de gekste ervaring van Wes. Wes vertelt over zijn ervaring met Chaja. Hij praat stoer, hij zet Chaja neer

als een 'moeilijk wijf' en zegt dat er maar weinig aan was. Ook verzint hij erbij dat ze hem heeft gepijpt, wat nooit is gebeurd.

Later komt de gymleraar Micky naar Wes toe en wil even met hem praten. Wes vindt hem de chillste docent van de school. Hij vertelt dat hij het gesprek van de jongens in de kleedkamer heeft gehoord en dat hij zich afvroeg of Chaja zich er wel goed bij had gevoeld. Wes vindt het maar een ongemakkelijk gesprek en heeft er ook nooit over nagedacht. 'Weet je wat aanranding is?' vraagt Mick tenslotte. Wes heeft geen idee wat hij moet zeggen en nog lang spookt deze vraag door zijn hoofd. Hij zal Chaja toch niet aangerand hebben.....?

Na een (on)georganiseerde sportdag voor oude mensen zit Wes in de gymzaal. Ineens hoort hij Brent naar Chaja roepen: 'Je laat toch niet over je heen spuiten?' hij blijft nare opmerkingen maken tegen Chaja en andere doen mee. Ze noemen haar 'pijpslet'. Vervolgens laat Micky iedereen ophouden.

Wes wil met Lexie praten. Lexie is kwaad op Wes na wat er is gebeurd die dag. Toch gaan ze praten. Wes vraagt of ze iets weet van Chaja over de avond op het strandfeestje. Lexie zegt dat hij haar heeft gedwongen tot dingen. Wes gaat er tegenin 'ik heb nul keer nee gehoord hoor' Lexie vertelt dat Chaja nog dagelijks last heeft van de situatie en dat ze geen nee kon zeggen omdat ze verlamd was van angst.

Wes besluit het erover te hebben met zijn vader. In de auto, daar kunnen ze goed praten. Als hij vertelt dat hij misschien een meisje heeft aangerand, schrikt hij enorm. Wes vertelt het hele verhaal van begin tot eind. Ook vertellen ze het aan zijn moeder die kwaad reageert. Niet op Wes, maar op Chaja. Zijn moeder vindt het belachelijk dat ze geen 'nee' heeft gezegd en is doodsbang dat ze Wes hiermee kan chanteren. Wes zijn vader zegt tegen Wes dat hij het niet eens is met zijn moeder. En dat ze het verder met z'n tweeën gaan oplossen.

Ondertussen krijgt Chaja veel therapie om haar trauma te verwerken. Ook danst ze weer bijna elke dag. Ook danst ze veel samen met Justin.

Wes praat veel met zijn vader, ook met Micky. Hij begint zijn fout in te zien en schaamt zich er ook voor. De hele situatie heeft hem aan het denken gezet. Wes ging naar de zorgcoördinator om hem in te lichten, op dat moment ziet hij Chaja daar staan die net haar hele verhaal bij de zorgcoördinator heeft gedaan. Wes loopt naar binnen en Chaja naar buiten. Het moment dat ze elkaar kruisen fluistert Wes iets in het oor van Chaja. Dit was precies wat Chaja wilde horen.

Personages

Chaja

Houdt heel erg van dansen en dat is ook wat ze het liefste doet. Ze vergeet alles en iedereen om haar heen en voelt zich op dat moment heel zelfverzekerd. Door het dansen krijgen mensen vaak een ander beeld van haar omdat ze in het echt helemaal niet zo zelfverzekerd is.

Ze wordt op een avond slachtoffer van seksueel overschrijdend gedrag. Ze houdt dit heel lang voor zich. Haar trauma heeft iets in haar veranderd.

Wes

Heeft het naar zijn zin, leuke vrienden, zonder al te veel moeite school halen en meiden fixen. Hij heeft geen idee over dat hij misschien te ver is gegaan bij Chaja totdat de gymdocent Micky hem daarop wijst. Hij zit hier erg mee en vindt het lastig om daarmee om te gaan. Ook is hij bang dat hij nog weleens goed in de problemen kan komen door wat er is gebeurd. Wes begint steeds meer in te zien dat hij seksueel grensoverschrijdend gedrag heeft vertoond. Wes doorloopt in het boek een heel proces om de aanranding in te zien en dit goed te willen maken.

Lexie

Allerbeste vriendin van Chaja, altijd vrolijk. Geeft super veel om Chaja en toen ze hoorde dat ze was aangerand was ze ook in staat alles te doen om haar te helpen en er voor Chaja te zijn.

Justin

Jongen van dansles die Chaja al jaren kent en waar ze veel mee danst. Staat ervoor open om met Chaja het gesprek aan te gaan over wat er is gebeurd en is er voor haar. Hij herkent de situatie omdat zijn broertje ook te maken heeft gehad met grensoverschrijdend gedrag. Hij helpt Chaja waar hij kan. Chaja kan haar hart goed bij Justin luchten.

Micky

volgens Wes de chillste docent van de school. Nadat hij Wes tegen zijn vrienden heeft horen praten over wat er die avond in de duinen is gebeurd, krijgt hij het gevoel dat Chaja er niet achter stond en besluit hij er met Wes over te hebben. Micky maakt het thema 'aanranding' bespreekbaar.

Milo

Beste vriend van Wes. Is vaak bij hem thuis omdat zijn eigen thuissituatie niet goed is. De ouders van Wes bieden hem een plek om te studeren. Hij had die avond van het strandfeest eigenlijk al door dat het niet goed was gegaan tussen Chaja en Wes maar hij besloot er niks mee te doen. Hij kent de donkere kant van Wes ook.

Brent

Vriend van Wes, lijkt op Wes qua karakter. Ook hij wil graag veel meiden fixen en denk hetzelfde over hoe je met meiden omgaat en seks als Wes.

Quotes

'Ik had niet met Wes moeten zoenen' p 35

Het begin van een opsomming met allemaal dingen waaruit blijkt dat Chaja zichzelf de schuld geeft over dat ze is aangerand

'Je moet gewoon een beetje meer aandringen. Dat vinden de vrouwtjes leuk' p 49

Brent zegt dit tegen Milo als 'advies' hoe hij meer meiden kan krijgen. Uit deze zin blijkt dat het voor hem normaal is om aan te dringen bij meiden tot dingen die ze eigenlijk niet willen.

'Weet je wat aanranding is?' p 59

Naar ons idee een van de meest belangrijke zinnen uit het boek. Micky kaart bij Wes aan dat hij Chaja misschien heeft aangerand.

'En wist je ook dat je kunt verlammen van angst?' p 98

Lexie haar antwoord op de vraag van Wes waarom Chaja niet gewoon 'nee' heeft gezegd.

'Ze is verdomme zelf met Wes meegelopen! Misschien was ze dit wel van plan: Jou chanteren met zo'n kulverhaal!' p 109

De boze reactie van de moeder van Wes nadat ze hoort dat hij misschien een meisje heeft aangerand. Ze is bang dat dit de wereld in komt en het grote consequenties voor haar zoon heeft.

'Één zacht, kort woord waarvan ik nu pas besef ik het wilde horen. van hemzelf' p 121

Wes zegt iets tegen Chaja het is niet precies duidelijk wat hij zegt maar Chaja vindt het fijn dat hij het heeft gezegd. Het zal een woord zoals 'sorry' geweest kunnen zijn.

Thematiek

De onderliggende gedachte van het boek Grijs is het duidelijk maken aan jongeren hoe belangrijk het is om goed je grenzen aan te geven. Het thema is seksueel overschrijdend gedrag. Je ziet het verhaal vanaf 2 kanten, die van het slachtoffer en van de dader. Een meisje dat grensoverschrijdend gedrag ervaart en een jongen die niet weet dat hij een grens over gaat. Wes, wordt zo omschreven dat mensen geen hekel aan hem gaan krijgen. Carlie van Tongeren wilde Wes ook niet als de 'slechterik' afbeelden, maar ze maakt wel duidelijk dat je soms niet weet dat je een grens over gaat.

Ook wordt in het boek beschreven wat aanranding met je kan doen en dat je kan 'verlammen' terwijl je eigenlijk hard weg zou willen rennen.

Motieven

De avond op het strand:

Chaja denkt heel vaak aan 'die ene avond' dat ze is aangerand door Wes. In het boek wordt door Chaja en later ook Wes veel over die avond gesproken.

Dansen:

Dansen is de grootste passie van Chaja. Ze danst veel met haar dansmaatje Justin die ze later haar geheim toevertrouwt. Nadat ze hoorde dat ze jongens 'opgeilt' als ze danst heeft ze ook een angst voor dansen gecreëerd. Samen met Justin gaat ze in het donker dansen om van deze angst af te komen.

Schuldgevoel:

Chaja heeft een heel groot schuldgevoel en geeft zichzelf de schuld van de aanranding. Ze vindt dat ze niet mee de duinen in had moeten gaan, hem weg had moeten duwen en duidelijk nee had moeten zeggen. Al die gedachten spoken door haar hoofd en dat komt het gehele boek terug. Ook Wes voelt zich schuldig als hij wordt aangesproken door zijn gymleraar Micky. Als het tot hem doordringt wat Chaja voelt, ligt het hem zwaar en schaamt hij zich ook.

Motto

Niet van toepassing

Opdracht

niet van toepassing

Trivia - auteur

Carlie van Tongeren is de schrijfster van het boek 'Grijs', naast dit boek heeft ze ook nog andere boeken geschreven zoals: 'Het zusje van' en 'Heerestraat en Rozenlaan' en meer!

De schrijfster is geboren op 10-09-1983. Schrijven was altijd al een grote hobby van kinds af aan. Ze heeft +- 40 doktersromans geschreven voor ze haar passie voor feelgood romans ontdekte. Daar heeft ze er nu 3 van gepubliceerd. Ze is geboren in Deventer en woont daar nu nog steeds met haar vriend en twee kinderen.

Carlie schreef het boek 'Grijs' omdat ze zelf ook te maken heeft gehad met grensoverschrijdend gedrag. Vierentwintig jaar later heeft ze de man in kwestie bericht om te vertellen dat hij over haar grens is gegaan, toen kwam ze er achter dat de man hier helemaal niks van wist. Hij had helemaal niet het idee had dat hij over haar grens was gegaan. Doordat deze nare ervaring jarenlang impact heeft gehad op het leven van Carlie, voelde het voor haar heel raar dat de man hier helemaal niks meer van wist. Door therapie heeft ze dit voorval verwerkt.

Titelverklaring

De titel van het boek is Grijs. Vaak gebruiken mensen de uitdrukking zwart op wit, en bij dit boek is het, zoals de achterkant al zegt, alles behalve zwart-wit. Het boek vertelt een goed verhaal over seks en consent. Een verhaal over een seksuele ervaring uit twee perspectieven. In het boek lees je over verschillende reacties en verschillende meningen over de gebeurtenis. Het is niet zwart op wit duidelijk hoe het zit, het is een menging: Grijs.

Perspectief

Grijs is in ik-perspectief van verschillende personen geschreven, maar vooral vanuit Chaja en Wes. Elk hoofdstuk heeft de naam van de persoon die het hoofdstuk vertelt. Het boek bevat veel citaten waaruit blijkt dat Grijs vanuit ik-perspectief is geschreven, zoals:

'Ik dacht juist weinig na over hoe het met haar zou zijn' p. 84

'Ik zit nog op de radiator mijn adem in te houden' p. 87

'Ik moet deze kans grijpen, om mezelf een kans te geven' p. 88

Structuur

Grijs heeft 144 bladzijdes en 29 hoofdstukken. De hoofdstukken hebben de namen van de personen die het hoofdstuk op dat moment vertellen. Voorbeelden: "Chaja" "Wes". Bij ieder hoofdstuk staat de datum vermeld.

Decor

Tijd: het boek is niet chronologisch, je maakt sprongen tussen de avond op het strand en het heden en er zijn veel flashbacks. Bij elk hoofdstuk staat een datum. Het verhaal speelt zich voornamelijk af in het heden. De tijd in het boek is ongeveer 4 maanden

Plaats/ruimte: Het boek speelt zich op verschillende plekken af. Belangrijke plekken zijn : de duinen, hier is Chaja door Wes aangerand. Het is een plek die steeds terug komt. Een andere belangrijke plek is de dansstudio, Chaja danst hier niet alleen maar ze heeft hier ook afspraken met Justin om te praten en om in het donker te dansen. Verder speelt een groot deel van het verhaal zich af op school, en bij Chaja en Wes thuis.

Stijl

Het boek is in het Nederlands geschreven. Het is een kort toegankelijk geschreven verhaal voor jongeren. Omdat het boek vanuit het perspectief van 2 jongeren geschreven wordt worden er niet al te moeilijke woorden gebruikt en is het geschreven in jongeren taal.

Dit lees je terug in een zin zoals: "'Yo ik zit al'" en ik plof snel neer naast Milo'. p.21

Slotzin

‘Dan valt de deur achter hem dicht en loop ik onder Lexies arm naar de les.’

Beoordeling

4/5 . Carlie van Tongeren heeft in het boek het onderwerp goed verwoord in niet al te moeilijke woorden. Er wordt goed duidelijk gemaakt hoe beide perspectieven in de situatie staan, en dat is erg knap. Ze laat goed zien hoe snel zoiets kan gaan en dat iemand vaak helemaal niet doorheeft waar hij of zij mee bezig is.

Recensies

Grijs is ontzettend goed geschreven. Je leest vanuit de perspectieven van zowel Chaja als van Wes. Af en toe zit er nog een hoofdstukje tussendoor vanuit het perspectief van een van hun vrienden die er die bewuste avond ook bij waren. Wat ik erg uniek vind aan dit boek, is dat Wes en Chaja écht als twee andere personages voelen. Het zijn geen stam-personages met toevallig andere ervaringen en interesses. Nee, het zijn echt twee totaal verschillende personen en dat is ontzettend knap geschreven.

<https://www.young-adults.nl/2023/02/08/recensie-grijs-carlie-van-tongeren/>

Carlie van Tongeren heeft op een mooie respectvolle manier dit zware onderwerp bespreekbaar gemaakt. Ze zet de lezer aan het denken en speelt in op je emoties. Boosheid, verdriet en onmacht zijn enkele emoties die je tijdens het lezen ervaart. Grijs is een boek dat in elke (school)bibliotheek aanwezig zou moeten zijn. Ik zeg moeten, omdat Grijs een enorm belangrijk boek is. Het geeft een duidelijk beeld hoeveel invloed seksueel grensoverschrijdend gedrag kan hebben op de rest van iemand zijn (seks)leven.

<https://jenniferleest.wordpress.com/2023/02/01/recensie-grijs-carlie-van-tongeren/>

Vragen

- *Justin legt op bladzijde 50 uit wat victim blaming is: (onbewust) de schuld bij het slachtoffer neerleggen in plaats van bij een dader. Welke personages in Grijs doen dit?*

Personages die dit doen zijn: Brent, Roos(klasgenoot) en De moeder van Wes

- *Waarom reageert de moeder van Wes de situatie op Chaja af?*

Ze was

Ze was bang dat als mensen dit te weten komen dat ze Wes als een slecht persoon gaan zien omdat hij iemand heeft aangerand.

- *Wat doen Justin en Chaja om Chaja van haar angst voor dansen af te helpen?*

Ze dansen met z'n tweeën in de dansstudio in het donker

- *Welke boodschap probeert het boek 'Grijs' over te brengen*

Dat seksueel grensoverschrijdend besproken moet worden maar ook dat grensoverschrijdend gedrag 2 kanten.

- *Wie kaarten voor het eerst het de term 'aanranding' bij Wes aan?*

Micky, de gymleraar van Wes. Hij deed het nadat hij toevallig Wes had horen praten over wat er was gebeurd tegen zijn vrienden.